

Μελετητές Διασποράς

Publisher: Diaspora 2014

Start: Dec 17, 2014

Due: Jan 21, 2015

Project Overview

Produced with Scholar

Krachig Tölölyan

PIR DGX

Jan 15, 2015 at 10:59 PM

Version 6

Khachig Tölölyan
[[Permalink](#)]

Όνοματεπώνυμο:

Γιαννοπούλου Ουρανία AM: 5118

Δημακοπούλου Παναγιώτα AM: 5128

Χρηστάνη Ίρις-Βασιλεία AM: 5335

Τμήμα: ΤΕΕΑΠΗ

Η εργασία έχει κεντρικό άξονα τον μελετητή Khachig Tölölyan και τη μελέτη του σχετικά με τη διασπορά. Στην παρούσα εργασία παραθέτουμε την άποψη του μελετητή για την διασπορά και προσπαθούμε να αναλύσουμε πως ο ίδιος εξετάζει την έννοια της διασποράς από την κοινωνική, την οικονομική και την πολιτική σκοπιά.

Krachig Tölölyan: Βιογραφικό Σημείωμα

Ο Krachig Tölölyan σήμερα είναι καθηγητής αγγλικής και συγκριτικής λογοτεχνίας στο πανεπιστήμιο του Wesleyan του Κονεκτικατ. Ο καθηγητής Krachig Tölölyan υπήρξε ένας από τους πρώτους επιστήμονες που κατανόησαν ότι η διασπορά και η διεθνικότητα έχουν πολλές σημασίες, οι οποίες έχουν εκφραστεί από πολλούς ανθρώπους. Το γεγονός αυτό σε συνδυασμό με την επιθυμία του να πραγματοποιήσει διεπιστημονικά και δια βίου τη συμμετοχή στην μελέτη της Αρμένικης Διασποράς, αποτέλεσε την αφορμή για τον ίδιο ώστε να ιδρύσει και να εκδώσει την επιστημονική εφημερίδα με τίτλο «*Διασπορά: Η εφημερίδα των Διακρατικών Σπουδών*».

Ο Κ.Τölölyan στην επιστημονική μελέτη που πραγματοποίησε, επικεντρώνεται στην θεματική ενότητα που έχει σχέση με την αύξηση της μετανάστευσης και της διασποράς προς τη Δύση και τις υπόλοιπες αναπτυσσόμενες χώρες του κόσμου. Επίσης εξετάζει την σχέση που αναπτύσσεται μεταξύ της διασποράς και του πολιτισμού, πως αλληλοεπηρεάζονται, πως διαμορφώνει η διασπορά τον πολιτισμό αλλά και αντιθέτως. Όπως επίσης και την πολιτική των εθνών που την φιλοξενούν. Η μελέτη του εκτείνεται σε θέματα διασποράς στον τομέα της σύγχρονης αφήγησης και της κριτικής θεωρίας και ιδίως επικεντρώνεται στη μελέτη της αρμενικής διασποράς. Ο λόγος της ενασχόλησης του με τη συγκεκριμένη διασπορά έγκειται στο γεγονός ότι και ο ίδιος ο Κ. Tölölyan, ήταν παιδί Αρμενίων προσφύγων από την Τουρκία και έχει βιώσει την εμπειρία του διωγμού.

Οι γονείς του από την Τουρκία μετακινήθηκαν στη βόρεια Συρία , εκεί όπου γεννήθηκε ο καθηγητής. Στην συνέχεια κατευθύνθηκε με την οικογένειά του, πρώτα προς το Κάιρο της Αιγύπτου και μετά προς το Λίβανο, τη Βηρυτό, και τελικά, στην ηλικία των δεκαέξι ετών, εγκαταστάθηκαν στο Watertown της Μασαχουσέτη. Παρά το γεγονός ότι τελικά ο Tölölyan έζησε και εργάστηκε για το σύνολο της ενήλικης ζωής του στις Η.Π.Α. (Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής), κρατά στενή επαφή με τις κοινότητες της Αρμενικής Διασποράς σε όλο τον κόσμο. Οι εμπειρίες του λοιπόν υπήρξαν η αφορμή να ασχοληθεί με την μελέτη της Διασποράς γενικά αλλά και να εντυπώσει πιο συστηματικά στην μελέτη της Αρμενικής Διασποράς .

Ο ορισμός της διασποράς από τον Krachig Tölölyan

Σύμφωνα με τον μελετητή Krachig Tölölyan η διασπορά ορίζεται ως *το σύνολο των ανθρώπων που βρίσκονται διασκορπισμένοι για οποιοδήποτε λόγο και ζουν μακριά από την πατρίδα των προγόνων τους*. Ο μελετητής στην προσπάθεια του αποδώσει ένα γενικό όρο για την έννοια της διασποράς, αναφέρει ότι η διασπορά αποτελείται από τους όρους : μετανάστης, πρόσφυγας, οικονομικός μετανάστης, εξορία. Ο όρος της διασποράς, σύμφωνα με τον καθηγητή ,είχε λάβει πολλούς διαφορετικούς ορισμούς μέσα στην διάρκεια του χρόνου που χρειάστηκε για την μελέτη της έννοιας. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρει ο Tölölyan ,ο όρος της διασποράς είχε χρησιμοποιηθεί για να εξυπηρετήσει τις ανάγκες της περιγραφής των ομάδων ή των αποικιών των ομογενών, των εξόριστων, των μεταναστών από την ελίτ. Ακόμη η έννοια της διασποράς αποδόθηκε στις διακρατικές ομάδες οι οποίες περνούσαν τα σύνορα, σε συστάδες ή σε πρόσφυγες που αναζητούν εργασία. Τέλος ο μελετητής αναφέρει ότι χρησιμοποιήθηκε για όλα τα είδη των ομογενών και φυσικά για τις καταπιεσμένες μειονοτικές ομάδες.

Η πρώτη εφαρμογή της έννοιας της διασποράς

Ο Krachig Tölölyan σε ένα από τα επιστημονικά του άρθρα, επιχειρεί να διαμορφώσει μια χαρτογράφηση για την έννοια της διασποράς. Προσπαθεί , δηλαδή, να πραγματοποιήσει μια ιστορική αναδρομή στην χρήση της έννοιας της διασποράς. Χαρακτηριστικά αναφέρει ότι η ετυμολογική σημασία της λέξης «διασπορά» προέρχεται από την ελληνική γλώσσα την οποία χρησιμοποιεί για πρώτη φορά σε μία αναφορά του ,ο Jews από την Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου το 250 π.Χ.. Η έννοια της διασποράς χρησιμοποιήθηκε από τον Jews για να επισημάνει την διασπορά του έθνους του, μακριά από την πατρίδα ή την συλλογική εξορία.

Ο Tölölyan σε ένα άλλο επιστημονικό άρθρο επιχειρεί να παρουσιάσει αυτή την αναφορά πιο συγκεκριμένα, μιλώντας πλέον για την εφαρμογή της έννοιας «διασποράς» σε συγκεκριμένους λαούς. Αναλυτικότερα, υποστηρίζει ότι η έννοια της «διασποράς» βρήκε εφαρμογή για πρώτη φορά την εποχή που η υπέρτατη μορφή πολιτεύματος ήταν το έθνος-κράτος. Ο όρος «διασπορά» χρησιμοποιούταν εκείνη την εποχή από τους μελετητές μόνο σε τρεις συγκεκριμένες περιπτώσεις. Το πρώτο και κεντρικό μας παράδειγμα ήταν χρήση του όρου στην περίπτωση της διασποράς των εβραίων. Δεύτερον, ο όρος διασπορά χρησιμοποιήθηκε για τον σχηματισμό των Αρμενίων. Τρίτον, οι Έλληνες αποτέλεσαν ένα ακόμη παράδειγμα διασποράς για τους οποίους χρησιμοποιήθηκε η συγκεκριμένη έννοια. Βέβαια αυτή η άποψη βρίσκει αντίθετο τον μελετητή μας, ο οποίος αναφερόμενος στην ελληνική διασπορά τονίζει ότι η εφαρμογή του όρου της διασποράς σε

Έλληνες χρονολογείται μετά την άλωση της Κωνσταντινούπολης (1453) και δεν ονοματίζει διασπορά τις μετακινήσεις των Ελλήνων στις Συρακούσες και στον Τάραντα

Οι τύποι της διασποράς

Ο Krachig Tölölyan διαχωρίζει τα είδη της διασποράς εντάσσοντας τα σε τρεις υποκατηγορίες. Η έννοια της διασποράς σύμφωνα με τον μελετητή μας αποκτά υπόσταση στην κοινωνία μέσα από τις υποκατηγορίες που την διέπουν και στην ουσία την συγκροτούν. Οι υποκατηγορίες αυτές όπως τις ορίζει είναι, πρώτον οι αφομοιωμένοι, δεύτερον οι εθνικοί και τρίτον τα μέλη της διασποράς. Αναλύοντας ξεχωριστά την κάθε μια κατηγορία, οι αφομοιωμένοι ορίζονται από τον μελετητή ως οι άνθρωποι της διασποράς, οι οποίοι χρησιμοποιούνται από την κοινότητα για «παρηγοριά». Ουσιαστικά αυτά τα άτομα αφομοιώνονται από την νέα κοινωνική κατάσταση και αναπτύσσουν το αίσθημα πως ανήκουν σε μια νέα ομάδα. Η δεύτερη κατηγορία, εκείνη των εθνικών αναφέρεται σε ανθρώπους που προσπαθούν να έχουν σταθερή επαφή με την κοινότητα του έθνους τους ενώ ταυτόχρονα αναπτύσσουν συμβολικές συνδέσεις με μία ή περισσότερες ταυτότητες ή κοινότητες. Τέλος ο μελετητής μας ορίζει ως μέλη της διασποράς αυτούς, οι οποίοι συνδέονται αρχικά με άλλες κοινότητες της διασποράς ή με την πατρίδα τους. Επίσης η κατηγορία των μελών της διασποράς εκδηλώνει άμεσα και συνεχώς το ενδιαφέρον της, με την στάση της να αναπαράγουν τα δρώμενα και τα έθιμα της πατρίδας τους και φυσικά επιδιώκουν να παραμένουν οργανωμένοι στην κοινότητα της διασποράς τους.

Το πλαίσιο στο οποίο αναφέρεται ο Tölölyan

Ο Krachig Tölölyan εντάσσει το φαινόμενο της διασποράς στο πλαίσιο της θεωρίας του αποικιοκρατισμού. Στην προσπάθεια του να διαχωρίσει την έννοια της διασποράς από την διασκόρπιση οδηγήθηκε στο συμπέρασμα, ότι η έννοια της διασκόρπισης δεν περικλείεται από περιορισμούς και εντείνεται σε ένα ευρύ φάσμα. Στην κατηγορία της διασκόρπισης εμπερικλείεται και η έννοια της διασποράς, ως μια κατηγορία με συγκεκριμένο περιεχόμενο το οποίο βέβαια δεν είναι πανομοιότυπο με εκείνο της έννοιας της διασκόρπισης. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι και οι δύο σχηματισμοί της διασποράς των Αρμενίων και των Ελλήνων. Ο μελετητής, με τα συγκεκριμένα παραδείγματα, θέλει να καταδείξει ότι η διασπορά αντιλαμβάνεται ως ένας κοινωνικός σχηματισμός, που προκαλείται από κάποια καταστροφική βία ή από κάποιον εξαναγκασμό. Οι διεσπαρμένοι από την πατρίδα σε μια ξένη κοινωνία έχοντας έντονο το ένστικτο της επιβίωσης δούλεψαν σκληρά για να συντηρήσουν την παλιά τους ταυτότητα.

Τα εσωτερικά δυναμικά και οι θεωρητικές αναγκαιότητες που δημιουργούνται από την εφαρμοσμένη έρευνα, οι ανάγκες και οι απαιτήσεις των «ανώτερων» ακαδημαϊκών, οι εξωτερικοί σπόνσορες όπως π.χ. η Ομοσπονδιακή κυβέρνηση της Αμερικής και άλλα ιδρύματα οδηγούμενα από αυτή την πολιτική, πολιτικές και εκλογικές πολιτικές που σχετίζονται με την ταυτότητα και ιδίως στο πανεπιστήμιο της αμερικάνικης κοινωνίας και άλλων κοινωνιών, συγκροτούν την έννοια των σπουδών που σχετίζονται με την διασπορά.

Ο μελετητής της διασποράς ως αντικειμενικός επαγγελματίας.

Ο καθηγητής Krachig Tölölyan σε μία επιστημονική του εργασία, η οποία εκδόθηκε τον Απρίλιο του 2012, προσπαθεί να σκιαγραφήσει ορισμένες κατευθύνσεις σχετικά με την μελέτη της διασποράς, παραθέτοντας τρία πολύ σημαντικά κριτήρια που πρέπει να πληροί κάθε μελετητής. Ο καθηγητής τονίζει πως αν κάποιος μελετητής επιθυμεί να χαρακτηρίζεται ως επαγγελματίας, αντικειμενικός και ειλικρινής θα πρέπει να κατέχει εμπειρία σε τρεις βασικούς τομείς. Πρώτον, σύμφωνα με τον καθηγητή, ο μελετητής του φαινομένου της διασποράς οφείλει να γνωρίζει τους ανθρώπους της διασποράς την οποία μελετά. Αυτό το πρώτο βήμα είναι πολύ σημαντικό καθώς ο εκάστοτε μελετητής πρέπει να είναι σε θέση να κατανοήσει, πως αυτοί οι άνθρωποι οργανώνουν την κοινωνική ζωή τους, πως συμμετέχουν στη δημόσια πολιτική ζωή και πως παράγουν την κουλτούρα που τους εκπροσωπεί. Ο δεύτερος πολύ σημαντικός τομέας, στον οποίο ένας μελετητής οφείλει να αποκτήσει εμπειρία, είναι οι ιστορικές γνώσεις για τον κοινωνικό σχηματισμό τον οποίο μελετά. Είναι ζωτικής σημασίας ο μελετητής να έχει ολοκληρωμένη άποψη για τον σχηματισμό της διασποράς από τις απαρχές της ως το πρόσφατο παρόν του και να καλύπτει το ιστορικό φάσμα της μετακίνησης του. Τρίτον, ένας μελετητής οφείλει να έχει θεωρητική επάρκεια, όπως αναφέρει. Ο ίδιος χαρακτηριστικά, ορίζει αυτή την επάρκεια ως μια εξοικείωση με την κοινωνική κατάσταση των ανθρώπων της διασποράς. Πρόκειται επομένως για την άνεση που πρέπει να νοιώθει ένας μελετητής όταν βρίσκεται στο περιβάλλον της διασποράς, η οποία τον βοηθά να ξεετάξει έναν σχηματισμό περισσότερο αποτελεσματικά.

Η διεύρυνση της έννοιας της διασποράς

Ο Krachig Tölölyan, όπως αναφέραμε και παραπάνω, υποστηρίζει ότι η έννοια της διασποράς εμπερικλείεται στην έννοια του διασκορπισμού. Ο καθηγητής αναφέρεται στη σύγκλιση των δυο εννοιών και τονίζει ότι ήταν αποτέλεσμα κάποιων γεγονότων που πραγματοποιήθηκαν στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής μεταξύ του 1964 και 1968. Αρχικά το γεγονός που αποτέλεσε το πρώτο βήμα της συμπερίληψης της έννοιας της διασποράς στην έννοια του διασκορπισμού, ήταν η ενδυνάμωση των μαύρων- Αμερικανών. Η μειονότητα αυτή απέκτησε πολιτικά δικαιώματα με κυριότερη κατάκτηση, το δικαίωμα να ασκούν τα εκλογικά τους καθήκοντα, για πρώτη φορά το 1964. Αργότερα, επιτελέστηκε η μετονομασία

αυτού του κοινωνικού σχηματισμού από νέγρους σε μαύρους και αργότερα σε Αφροαμερικάνους, γεγονότα που έλαβαν χώρα κατά την άνοδο του Jesse Jackson ως υποψήφιου προέδρου το 1984.

Ένα δεύτερο αυτόνομο γεγονός ,που συνέβαλλε στη διεύρυνση της έννοιας της διασποράς, ήταν ο πόλεμος των 6 ημερών, ο οποίος διεξήχθη τον Ιούνιο του 1967 μεταξύ του Ισραήλ και της Αραβίας. Το Ισραήλ ένα κράτος που είχε ιδρυθεί από ανθρώπους της διασποράς και θεωρούταν ένα κράτος υποδεέστερο και αδύναμο σημείωσε μια θεαματική νίκη επί των αντιπάλων τους, των Αράβων. Η νίκη αυτή ενίσχυσε σημαντικά την διεύρυνση της έννοιας της διασποράς, η οποία άρχισε πριν από χρόνια στην Αμερική.

Ένα ακόμη γεγονός που εξυπηρέτησε στη σύγκλιση της έννοιας διασποράς ως συγγενείς με την έννοια του διασκορπισμού, ήταν η ψήφιση ενός νομοσχεδίου από το Κογκρέσο το 1965. Σύμφωνα με το συγκεκριμένο νομοσχέδιο πραγματοποιήθηκαν τροποποιήσεις, οι οποίες αναιρούσαν την περιοριστική μεταναστευτική πολιτική που βρισκόταν ήδη σε ισχύ από το 1923-1924. Επίσης πρότεινε να διευρυνθεί ο αριθμός των μεταναστών που κατέφταναν στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής από μη ευρωπαϊκά κράτη.

Σύμφωνα με τον Krachig Tölölyan δύο ήταν τα κείμενα που αποτέλεσαν τους πρωτεργάτες αυτού του ψηφίσματος. Το πρώτο κείμενο συντάχθηκε το 1958 από τον πρόεδρο John F. Kennedy με τίτλο «Ένα έθνος μεταναστών», και το οποίο δημοσιεύτηκε μετά το θάνατο του προέδρου το 1964. Το δεύτερο κείμενο με συντάκτες τον Nathan Glazer και τον Daniel Moynihan που πληροφορείται πέρα από το Melting Pot: Νέγρων, Πορτορικανών, Εβραίων, Ιταλών και Ιρλανδών της Νέας Υόρκης το 1963. Και τα δύο κείμενα τόνισαν ότι ο στόχος που θα έπρεπε να επιτευχθεί ήταν η κατάρτιση και η ενσωμάτωση όλων των μεταναστών χωρίς να είναι αναγκαίο να επιμένει το κράτος στην πλήρη αφομοίωση τους.

Το τέταρτο και τελευταίο εξελικτικό βήμα που προπαρασκεύασε το έδαφος για την αποδοχή της έννοιας της διασποράς από τους μελετητές ήταν μια σειρά από αγώνες για την διεκδίκηση και την αποδοχή ομάδων που θεωρούνταν μειονότητες. Η αποδοχή των δικαιωμάτων των γυναικών, των ομοφυλοφίλων και άλλων έδωσε το έναυσμα ακόμη και στην πανεπιστημιακή κοινότητα να χρησιμοποιεί την έννοια της διασποράς στα ακαδημαϊκά προγράμματα. Αυτή η γιορτή της διαφορετικότητας με τις έντονες διεκδικήσεις βέβαια αρχικά οδήγησε σε αιφμαχίες στην πανεπιστημιακή κοινότητα. Το πρώτο βήμα αποδοχής έγινε από την μορφωμένη αμερικανική ελίτ που αποδέχθηκε το δικαίωμα της διαφοράς και έπειτα στην αποδοχή της διασποράς ως έννοια και ως ταυτότητα.

Η μελέτη του κοινωνικοπολιτικού και οικονομικού ρόλου της διασποράς.

Σε μια πρόσφατη έρευνα του Krachig Tölölyan, η οποία είχε ως αντικείμενο μελέτης την μακεδονική διασπορά στην Αυστραλία, αναδείχθηκε ότι οι παράγοντες που προσδιορίζουν την εμπλοκή της διασποράς στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας στην οποία εγκαταστάθηκε, σχετίζονται με την ποιότητα, την δημιουργία κοινωνικών σχέσεων και θεσμών καθώς και το νόημα της κουλτούρας που έχει διαμορφώσει αυτή η διασπορά.

Υπάρχουν ορισμένες περιπτώσεις ομάδων διασποράς, οι οποίες αποκλίνουν και δυσκολεύονται να αφομοιωθούν από την κοινωνία στην οποία εγκαταστάθηκαν όπως το παράδειγμα των μετά-σοσιαλιστών της Ανατολικής Ευρώπης. Σε πρόσφατες ιστορικές περιόδους συναντάμε τέτοια μεμονωμένα περιστατικά απόκλισης από την νέα κοινωνία, ενώ άλλες διασπορικές κοινότητες μπορεί να ενσωματώθηκαν σε σχήματα κουλτούρας που δεν σχετίζονταν με πραγματικές εμπειρίες. Ούτως η άλλως σε κάθε περίπτωση σε καιρούς πολιτικών και οικονομικών μετά-σχηματισμών, κάποιες κοινότητες της διασποράς διακρίνονται ως ιδιαίτερα επιτυχημένες σε ένα κοινωνικοοικονομικό σύστημα, ενώ την ίδια περίοδο άλλες ,οι οποίες μπορούν επίσης να χαρακτηριστούν διασπορικές κοινότητες, φαίνεται να υστερούν σε κοινωνικό και οικονομικό κύρος.

Ο μελετητής αναφέρει ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα για να υποστηρίξει όσα αναφέρει παραπάνω. Όταν το κύμα των προσφύγων της Μικράς Ασίας έφτασε στον ελλαδικό χώρο μετά το 1992, οι Έλληνες του Πόντου της Μαύρης Θάλασσας βρισκόταν ήδη σε μία ιδιαίτερα μειονεκτική θέση. Καθώς στην αστικοποιημένη δυτική ακτή της Μικράς Ασίας επικρατούσε ολοκληρωτικά η ελληνική κουλτούρα, πολλοί Έλληνες της περιοχής του Πόντου, έκαναν τα πρώτα βήματα για τον σχηματισμό των κοινοτήτων της διασποράς κυρίως περιβάλλοντα στα οποία δεν επικρατούσε η ελληνική κουλτούρα. Οι πρόσφυγες αντιμετωπίστηκαν ως «οπισθοδρομικό μειονοτικό» γκρουπ που μιλούσαν μία αρχαϊκή, «μολυσμένη» από μία «μολυσματική – κολλητική » διάλεκτο η οποία ήταν συνδεδεμένη με τους Τούρκους ή τους ανθρώπους του Καυκάσου. Στα μάτια πολλών Ελλήνων της ηπειρωτικής χώρας, καθώς και των προσφύγων της αστικής περιοχής γύρω από την Κωνσταντινούπολη και την Σμύρνη, αυτοί οι άνθρωποι μόλις και με τα βιάς θεωρούνταν «πραγματικοί Έλληνες». Ωστόσο , η πλειονότητα των Ελλήνων του Πόντου κατάφεραν να εισχωρήσουν στην μεσαία και ανώτερη τάξη της ελληνικής κοινωνίας αφήνοντας πολλές από τις πολιτισμένες ευγενείς κοινωνίες από την δυτική ακτή να αποτελούν παρελθόν. Η οικονομική τους επιτυχία αποδόθηκε, ομοίως από φίλους και εχθρούς, στο συνδυασμό έντονων εθνικών δικτύων και της κοινωνικής και οικονομικής ευελιξίας.

Κυριαρχεί επίσης η άποψη ότι εξαιτίας του διεθνισμού ή και των παγκόσμιων συνδέσεων, κάποιες κοινότητες της διασποράς μπορεί να έχουν ειδικά πλεονεκτήματα σε καιρούς αλλαγής στην πραγματικότητα όμως έχουν την δυνατότητα

να αποτελέσουν ακόμη και πρόδρομοι της αλλαγής. Μολονότι τα παραδείγματα είναι αρκετά , δεν πληρούν τις προϋποθέσεις για να χαρακτηριστούν ως διασπορά. Συγκεκριμένα εστιάζοντας στην οικονομική και κοινωνική επιτυχία, καθώς και στην ελίτ της διασποράς και συγκρίνοντας τα γκρουπ με άλλα γκρουπ που φαίνονται να είναι λιγότερο κινούμενα. Η επιτυχία στο σημείο αυτό γίνεται αντιληπτή όταν καθίσταται εφικτή η πρόσβαση αυτών των κοινωνικών ομάδων στην οικονομική ευημερία και φυσικά όταν αποκτηθεί το δικαίωμα της συμμετοχής στην πολιτική και στην λήψη σημαντικών αποφάσεων. Ένα ακόμη κριτήριο αποτελεί και το υψηλό κοινωνικό κύρος σχετικά με την οικονομική, κοινωνική και συμβολική του κεφαλαίου.

Ο Κ. Τόϊόλυαν τονίζει ότι υπάρχουν ορισμένοι παράγοντες κλειδιά, οι οποίοι μπορούν να λειτουργήσουν είτε για να προωθήσουν είτε για να εμποδίσουν την επιτυχία της δημιουργίας διασπορικών ομάδων στον τομέα της οικονομίας. Ωστόσο μπορεί να διερευνηθεί ακόμη η σχέση μεταξύ του τύπου και της ποιότητας των σχέσεων της κοινότητας και αυτά τα δυο στοιχεία μπορούν να αναλυθούν όταν είναι άμεσα συνυφασμένα με το ολικό, κοινωνικό-οικονομικό σύστημα. Επιπρόσθετα, υπάρχουν διάφορα ιδρύματα, τα οποία εξυπηρετούν κοινωνικοοικονομικούς και πολιτικούς σκοπούς και τα οποία είναι στενά συνδεδεμένα με τον τύπο και την ποιότητα των κοινωνικών δικτύων της διασποράς. Και οι δυο τύποι των ιδρυμάτων αναφέρονται στην εσωτερική οργάνωση μιας κοινωνίας αλλά και στις σχέσεις των μελών της διασποράς με τα υπόλοιπα επίπεδα της κοινωνίας που τους υποδέχτηκε. Ορισμένες πόλεις που βρίσκονται κυρίως στο ευρωπαϊκό πλαίσιο, θεωρούνται ιδιαίτερα ελκυστικές ως κέντρα διασποράς, καθώς πληρούν πολλές προδιαγραφές που συμβάλλουν αποτελεσματικά στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη και επιτυχία της διασποράς. Χαρακτηριστικά παραδείγματα τέτοιων πόλεων είναι η Θεσσαλονίκη, το Άμστερνταμ , το Αμβούργο , η Τεργέστη και άλλες πολλές πόλεις, που πληρούν τις προδιαγραφές και αποτελούν σημαντικά κέντρα για την εγκατάσταση της διασποράς. Παρόλο που στη σύγχρονη εποχή οι σχέσεις μεταξύ των πόλεων και των λιμανιών έχουν υποστεί σημαντικές αλλαγές, τα κέντρα της παλιάς διασποράς στην Ευρώπη, συνεχίζουν να αποτελούν ακόμη και σήμερα πόλο έλξης των νέων κοινοτήτων της διασποράς, οι οποίες κατέχουν έναν εξαιρετικά σημαντικό ρόλο στις πόλεις-λιμάνια και στα μητροπολιτικά κέντρα.

Τέλος θα πρέπει να αναφερθεί ότι τα δυο αυτά κοινωνικά δίκτυα ενσωματώνονται σε μια συστάδα παραγόντων, η οποία χαρακτηρίζεται ως γνώση της κοιλότητας. Τα δυο αυτά κοινωνικά δίκτυα περιλαμβάνουν γωνιακά σχήματα, ερμηνείες της ιστορίας, έννοιες ταυτότητας, συστήματα αξιών και διάφορους κανόνες συμπεριφοράς. Όλα αυτά οδηγούν τις δράσεις και τις επιλογές των μεμονωμένων ατόμων που δημιουργούν τις κοινότητες της διασποράς.

Διακρατικές επιπτώσεις της διασποράς

Εν τω μεταξύ είναι αξιοσημείωτο να αναφέρουμε ότι η διασπορά επιφέρει σημαντικές επιπτώσεις τόσο στη χώρα από την οποία προέρχεται ένας κοινωνικό μετασχηματισμός όσο και στη χώρα που μεταναστεύει και εγκαθίσταται. Μια από τις καταστροφικές συνέπειες τη διασποράς είναι η πρόκληση οικονομικών και πολιτιστικών διαμαχών ανάμεσα στα κράτη. Ο [Khachig Tölölyan](#) σε κάποια από τις συνεντεύξεις του θίγει το ζήτημα αυτών των οικονομικών και πολιτιστικών διαφορών που προκύπτουν ανάμεσα στις χώρες μετά την μετανάστευση ενός πληθυσμού. Ο μελετητής αναφέρει συγκεκριμένα δύο χαρακτηριστικά παραδείγματα: πρώτον οι οικονομικές διαφορές που προκλήθηκαν μεταξύ του Ισραήλ και της Αμερικής και δεύτερον οι πολιτισμικές διαφορές που δίχασαν την Ινδία και την Αμερική. Στην πρώτη περίπτωση, η διαμάχη μεταξύ των χωρών του Ισραήλ και της Αμερικής δημιουργήθηκε, καθώς οι Ισραηλιτες προωθούσαν τα χρηματικά ποσά κέρδιζαν στην Αμερική ως εμβάσματα στην πατρίδα τους στο Ισραήλ.

Οι Αμερικάνοι πολίτες δυσανασχετούσαν καθώς έβλεπαν ότι τα χρηματικά ποσά δεν επενδύονταν στις αμερικανικές αγορές. Επίσης υπογραμμίζει ότι αυτά τα κεφάλαια θα έπρεπε να μοιράζονται ισάξια και στις δυο χώρες προκειμένου να διατηρηθούν οι λεπτές ισορροπίες. Σχετικά με το δεύτερο παράδειγμα που ανέφερε ο Τόϊόλυαν , η διαμάχη μεταξύ των δυο χωρών πυροδοτήθηκε για πολιτιστικούς λόγους. Οι Ινδιάνοι της Αμερικής δεν αισθάνονταν λιγότερο Ινδιάνοι από εκείνους που διέμεναν στην Ινδία. Συγκεκριμένα υποστήριζαν ότι από την στιγμή που έχει στην ίδια καταγωγή δεν είχαν λόγο να νοιώθουν διαφορετικοί , άποψη η οποία προκάλούσε αντιδράσεις από τους Ινδιάνους της Ινδίας.

Έννοιες σπίτι και πατρίδα για τον Krachig Tololyan

Σύμφωνα με τον μελετητή Krachig Tölölyan οι κυρίαρχες θεωρίες που έχουν αναπτυχθεί για την έννοια της διασποράς, υποστηρίζουν ότι ο προσανατολισμός των διεσπαρμένων προς τη πατρίδα αποτελεί και το βασικό χαρακτηριστικό της διασπορικής τους ταυτότητας. Ο συγγραφέας, μέσα στην από την προσπάθεια να οριοθετήσει τις έννοιες «σπίτι» και «πατρίδα» για τους διεσπαρμένους, επισημαίνει σχηματισμός των Ρομά υφίστανται ως διασπορά πέρα των συνόρων και χωρίς απαραίτητα να προσανατολίζονται σε συγκεκριμένη πατρίδα,. Αυτοί οι άνθρωποι αναγνωρίζουν τον εαυτό τους ως διεσπαρμένα θραύσματα ενός λαού. Ο Krachig Tölölyan παραθέτει, σε ένα από τα επιστημονικά του άρθρα, παραδείγματα ανθρώπων και συγκεκριμένα τα παραδείγματα των φοιτητών του, οι οποίοι ήταν ομογενείς της διασποράς. Σύμφωνα με αυτά τα παραδείγματα, είναι διακριτό ότι οι άνθρωποι της διασποράς αναγνωρίζουν την χώρα από την οποία προέρχονται όμως για εκείνους σημαντική είναι η χώρα στην οποία μετανάστευσαν. Η χώρα που τους υποδέχεται αποτελεί για τους ανθρώπους της διασποράς το «σπίτι» και την «πατρίδα» τους. Αναγνωρίζουν την προγονική τους πατρίδα χωρίς όμως να αποδέχονται τη διασπορική ταυτότητα που έχει δημιουργηθεί με σχέσεις υποταγής στην πατρίδα που τους υποδέχθηκε.

Σύμφωνα με όσα μας πληροφορεί ο μελετητής, οι άνθρωποι της διασποράς επισημαίνουν ότι έχουν πολλές ταυτότητες, τις οποίες χρησιμοποιούν ανάλογα με τις περιστάσεις μέσα από μια διαδικασία που ο συγγραφέας μας ονομάζει η πολιτική λογική της διεθνικότητας.

Χρειάζεται επίσης να επισημανθεί ότι ο μελετητής αναφέρει σε διάφορα επιστημονικά άρθρα, την προσωπική του άποψη για το ζήτημα της πατρίδας και του σπιτιού. Συγκεκριμένα τονίζει ότι ένα σύνολο μεταναστών αποτελούν πλέον σχηματισμό της διασποράς όταν αναπτύξουν από την οικογενειακή, πολιτιστική και κοινωνική κατάσταση του έθνους τους ενώ παράλληλα εξακολουθούν να ενδιαφέρονται βαθιά και ουσιαστικά για εκείνο. Βέβαια, αδιαμφισβήτητα η τεχνολογική ανάπτυξη στη σύγχρονη εποχή επιτρέπει με ευκολότερη και αμεσότερη πρόσβαση στην πατρίδα με την χρήση των σύγχρονων τηλεπικοινωνιακών και διαδικτυακών μέσων. Στον σύγχρονο κόσμο οι αποστάσεις μειώνονται και οι μετανάστες αισθάνονται διαρκώς πως βρίσκονται στην πατρίδα, την οποία εγκατέλειψαν. Βέβαια κάποιες φορές οι κοινότητες της διασποράς νοσταλγούν την πατρίδα και σχεδιάζουν τον επαναπατρισμό. Ο Krachig Tölölyan θίγοντας το θέμα του επαναπατρισμού αναφέρει ότι στην διασπορά, η συζήτηση για την ανάπτυξη μέσα από την επιστροφή βρίσκεται πάντα στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος. Η ανάπτυξη που επιζητούν οι διεσπαρμένοι μπορεί να είναι αποτέλεσμα της πραγματικής επιστροφής ή του επαναπατρισμού από μεμονωμένες περιπτώσεις ή από οργανωμένες ομάδες.

Αντικειμενικότητα ή Υποκειμενικότητα

Ένας ακόμη τομέας της διασποράς με τον οποίο ασχολήθηκε ο Krachig Tölölyan είναι το είδος της μελέτης που γίνεται για μια διασπορά. Ο μελετητής υποστηρίζει πως οι όροι αντικειμενικός και υποκειμενικός όταν αναφέρονται και προσδιορίζουν μια μελέτη διασποράς τότε βρίσκονται διαρκώς υπό αμφισβήτηση. Σε επιστημονικό του άρθρο, παραθέτει την άποψη ενός άλλου μελετητή, ο οποίος προτείνει να αντιλαμβάνεται και να κατανοείται ο όρος της διασποράς ως όρος υποκειμενικότητας και όχι ως ένα αντικείμενο ανάλυσης. Από την άλλη, ο Tölölyan φαίνεται να συμφωνεί και προτείνει οι μελετητές της διασποράς να την αντιμετωπίζουν ως μια υποκειμενική κατάσταση που χαρακτηρίζεται από τα απρόοπτα της μεγάλης ιστορίας των μετακινήσεων και του διασκορπισμού των κοινωνικών σχηματισμών .

Παρόλα αυτά, προσθέτει ότι η διασπορά προκύπτει ως μια αντικειμενικότητα για τις επιπτώσεις της παγκοσμιοποίησης και της μετανάστευσης που βρίσκεται σε αρμονία με τις ιστορίες της αποικιοκρατίας και του ιμπεριαλισμού. Η κατάσταση της διασποράς δεν προκύπτει από τη συνάρτηση του κοινωνικό-ιστορικού και πειθαρχικού φαινομένου, αλλά αναδύεται από βαθιές υποκειμενικές διαδικασίες φυλετικής μνήμης. Η φυλετική μνήμη, όπως την χαρακτηρίζει ο Tölölyan, θρηνεί για την απώλεια της πατρίδας και όσων αποχωρίζεται ο διεσπαρμένος. Σύμφωνα με το Krachig Tölölyan, η άποψη ότι η διασπορά δεν είναι αντικείμενο ανάλυσης είναι κοινώς αποδεχτή από τον κόσμο των μελετητών της διασποράς.

Πολλοί μελετητές αντιμετωπίζουν τις κοινότητες της διασποράς, ως κοινότητες της απώλειας και της τραυματικής μνήμης, οι οποίες αποτελούνται από θύματα των οποίων η ταυτότητα και οι αξιώσεις δεσμεύονται από τις πληγές τους. Ο πρώτος επιστήμονας που εισήγαγε την έννοια του θύματος της διασποράς ήταν ο Robin Cohen. Ο μελετητής αναγνώρισε ότι ενώ δεν υπάρχει διαρκής διασπορά που αντέχει μόνο μέσω της μνήμης, ακόμα και αν ένα μεγάλο μέρος της ζωής τους μπορεί να οργανωθεί γύρω από λειτουργίες της μνήμης, και πρακτικών που λαμβάνουν το τραύμα ως σημείο αφετηρίας. Φυσικά, η γενοκτονία, οι βιασμοί και οι στερήσεις είναι αδιαφιλονίκητα εμπειρίες τρόμου, παρόλα αυτά δεν είναι μέρος της ζωής και της αντικειμενικής εμπειρίας των επόμενων γενιών διασποράς. Αντίθετα, όπως υποστηρίζουν άλλοι μελετητές, οι επόμενες γενιές της διασποράς θα κληρονομήσουν ή θα κατασκευάσουν αυτό που ονομάζεται " μετά-μνήμη" μέσω φωτογραφιών και διηγήσεων, αντικειμένων και εκθεμάτων, σε συνέδρια και διασκέψεις αλλά και μέσα από τον διαδικτυακό κόσμο. Το υποκειμενικό είναι και πραγματικό, και αυτό βοηθάει να αποτελεί το ατομικό θέμα της διασποράς κοινό σημείο αναφοράς για ολόκληρη τη διασπορά.

Τα προβλήματα της διασποράς

Ενώ κάποιοι κοινωνικοί σχηματισμοί εδαφικών μειονοτήτων, (όπως οι Καταλανοί στην Ισπανία) και ομάδες διασποράς (όπως οι Εβραίοι στην μετασιοβετική Ρωσία και οι Κουβανοί στην Αμερική) έχουν βιώσει προφανές φάσμα από γλωσσικές, θρησκευτικές, πολιτικές και πολιτιστικές επιλογές, κάποιες άλλες εθνικές ομάδες (όπως οι Κούρδοι στην Τουρκία) με πληθυσμούς της διασποράς (όπως οι Παλαιστίνιοι στο Κουβέιτ) έχουν διωχθεί από έθνη-κράτη. Οι μορφές διακρίσεων αυτών είναι λιγότερο άμεσες από αυτές τις διώξεις και παραμένουν διαβρωτικές.

Τα έθνη-κράτη έχουν συχνά προβλήματα και το γεγονός αυτό δεν επιτρέπει στα κράτη να οδηγηθούν σε μία «γιιορτή» των πολυεθνικών κρατών. Υπάρχουν πολλά πολυεθνικά κράτη, όπως για παράδειγμα η Σοβιετική Ένωση και η Οθωμανική Αυτοκρατορία, όπου κάθε ένα από αυτά προσπαθούσε να ικανοποιεί άμεσα τα διάφορα αιτήματα των ομάδων ανά διαστήματα. Σε πολλές περιπτώσεις ικανοποιούσαν λίγα ή πολλά αιτήματα από τα μικρότερα έθνη-κράτη που ζούσαν χωρίς βέβαια να καταφέρουν να αποκτήσουν την πρόσβαση στον υπό-κρατικό μηχανισμό και την υψηλή κουλτούρα.

Κάθε ένα από αυτά είναι σε μειονεκτική θέση ή καταπιέζονται από ορισμένες πτυχές του συστήματος. Σε πολλά κράτη, η κατάρρευση του συστήματος συνοδεύτηκε από τη δημιουργία αποδιοπομπαίων τράγων και εθνοκτονία μιας από τις δυσσαρεστημένες πολιτείες αλλά δεν ήταν λίγες οι περιπτώσεις της δραματικής επίπτωσης της γενοκτονίας.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα σύμφωνα με τον Krachig Tölölyan αποτελεί η γενοκτονία των Αρμενίων από την Οθωμανική Αυτοκρατορία.

Ο Krachig Tölölyan σε ένα επιστημονικό άρθρο τονίζει, πως όλες οι αναδυόμενες διασπορές ακόμη και στην σύγχρονη πραγματικότητα ανησυχούν διαρκώς για τα πάντα. Οι φόβοι του σχετίζονται με την τρομοκρατία της ανεργίας αλλά και τις πολιτισμικές αλλοιώσεις της κοινότητας τους.

Η διεθνικότητα της διασποράς

Η συνθηκολόγηση με διακρατική ελίτ έχει προηγηθεί, για σχεδόν δύο δεκαετίες, από μία «πρωτοποριακή» συνθηκολόγηση με άλλα αντι-εθνικά, αντι-κρατικιστικής συμφέροντα στο εσωτερικό των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής. Όπως ανέφερε η ιστορικός Alan Brinkley από το πανεπιστήμιο της Κολούμπια, η ιδεολογική βάση για την παράλυση του αμερικάνικου κράτους υπήρξε η έννοια της εξουσιοδότησεως των κρατών και των απλών πολιτών. Αντίθετα, όπως μας πληροφορεί η ίδια συγγραφέας, η σύγχρονη κοινωνία αποτελείται από πολλά περιφερειακά κέντρα συγκεντρωμένης εξουσίας, ανάμεσα στα οποία η κυβέρνηση είναι μόνο μία και σίγουρα δεν είναι αποτελεί πάντα το πιο σημαντικό στοιχείο. Τα ισχυρά συμφέροντα που διαμορφώνουν την κοινωνία σε όλο τον κόσμο, είναι σαφώς πιο πολλά και πιο ισχυρά, ακόμη και αν συγκριθούν με εκείνα που προασπίζονταν οι λαϊκιστές στα τέλη του δέκατου ένατου αιώνα και οι οποίοι προσπαθούσαν να κατακρίνουν τις εταιρικές γραφειοκρατίες, τα μεγάλα ιδρύματα των Μέσων Μαζικής ενημέρωσης, τις τράπεζες και τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, τις επαγγελματικές ενώσεις και τις ομάδες πίεσης. Η απουσία των διεθνικών ελίτ σε αυτήν τη λίστα πρέπει να μας εκπλήσσει, αλλά μπορεί να εξηγηθεί από το γεγονός ότι οι μεγάλες εταιρικές γραφειοκρατίες ειδικεύονται στη φροντίδα και τη σίτιση του ίδιου.

Η διασπορά λοιπόν σύμφωνα με τον Khachig Tölölyan είναι αναμφίβολα το σύμβολο της διεθνικότητας, επειδή μπορεί και ενσωματώνει το ζήτημα της οριακής σταθερότητας - ως μια χώρα, ένα έδαφος, ένα μέρος που λειτουργεί ως σημείο της ομοιογένειας, της ισορροπίας, την ένταξη και την εγγύτητα ηρεμία. Παρόλα αυτά η παρατήρηση αυτή του μελετητή δεν βρίσκει κάποιο στέρεο έδαφος για να θεμελιωθεί. Ιστορικά ο όρος της έννοιας που εξετάζει ο Tölölyan, αναφέρεται στην διασπορά των ανθρώπων από τις πατρίδες τους, στον σύγχρονο κόσμο, ο οποίος βρίσκεται από το διεθνές κεφάλαιο. Επομένως η έννοια της διασποράς δεν μπορεί να κατανοηθεί ούτε να περιορίζεται από τους όρους των γεωγραφικών μετακινήσεων και των οικισμών που σχηματίζονται μετά τις μετακινήσεις.

Οι μελετητές για να αποκτήσουν μια ολοκληρωμένη άποψη για τα σύγχρονα φαινόμενα της διασποράς πρέπει να επικεντρωθούν στις πρακτικές και τις πνευματικές καταστάσεις που διέπουν την διασπορά και σε καμία περίπτωση να μην επηρεάζονται από την κοινωνική ηρεμία επικρατεί στην πατρίδα και το έθνος στο οποίο ανήκουν. Η μελέτη της διασποράς, σύμφωνα με τη μελετητή μας, πρέπει να θεωρηθεί ότι περιλαμβάνει μια ευρεία ποικιλία εθνοτήτων που διέρχονται τα σύνορα, και μέσα σε αυτή την ομάδα να περιλαμβάνονται οι μετανάστες, οι απόδημοι, οι πρόσφυγες, οι εργαζόμενοι επισκέπτες και οι εξόριστοι από την κοινότητα. Αυτό, λοιπόν, το ευρύ φάσμα της προοπτικής, μας προειδοποιεί ότι αυτό που αναγνωρίζουμε ως διασπορική συνείδηση αναδύεται από τις διάφορες συνθήκες της διακρατικής κινητικότητας και ίσως επίσης ποικίλει ανάλογα με αυτές τις συνθήκες και συγκυρίες που επικρατούν σε κάθε κοινωνία.

Ο Krachig Tölölyan θέλοντας να αφυπνίσει τους αναγνώστες του, τους στρέφει την προσοχή στον προβληματισμό της σύγχρονης πολιτικοποίησης της διασποράς. Ο καθηγητής τονίζει πως οι μελέτες της διασποράς κινδυνεύουν να υποταχθούν και να γίνουν έρμαιο στις παγκόσμιες πολιτικές δυνάμεις. Η πολύπλευρη πολιτικοποίηση των σχηματισμών της διασποράς οφείλεται σε κάποιο βαθμό στην κινητοποίηση των ελίτ της διασποράς.

Συμπερασματικά, παρά τα οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα, στα οποία αναφέρθηκε ο μελετητής στα επιστημονικά του κείμενα, ο ίδιος ευελπιστεί και φαίνεται να είναι αισιόδοξος πως όλες οι διασπορές θα αποτελέσουν αντικείμενο ανάλυσης από τον επιστημονικό κόσμο. Ο Krachig Tölölyan εξάλλου είναι ένας από τους μελετητές της διασποράς, που υποστηρίζει ότι η έννοια της διασποράς θα παραμένει πάντοτε ζωντανή και επιτυχημένη, ακριβώς επειδή είναι μια έννοια ανοιχτή προς συζήτηση από όλη τη διεπιστημονική κοινότητα.

Βιβλιογραφικές πηγές

1. Βιογραφικό σημείωμα ανακτήθηκε από: <http://www.migration.ox.ac.uk/odp/pdfs/BioKhachforWeb.pdf>

2. Carol R. Ember, Melvin Ember, Ian A. Skoggard (2005), Exile Government: Immigrant and Refugee Cultures Around the World. Volume I: Overviews and Topics; Volume II: Diaspora Communities. Ανακτήθηκε από: https://books.google.gr/books?id=7QEjPVyd9YMC&pg=PA46&lpg=PA46&dq=%22Exile+Government.%22+tololyan&source=bl&ots=uqrM1LjCNw&sig=ZcD_iEUoBIH1UrujhMgO&ved=0CB8Q6AEwAA#v=onepage&q=%22Exile%20Government.%22%20tololyan&f=false

3. Khachig Tölölyan (2012) Diaspora studies

Past, present and promise Paper 55, April 2012 Ανακτήθηκε από: <http://www.imi.ox.ac.uk/pdfs/wp/wp-55-2012-diaspora-studies-past-present-and-promise>

4. Khachig Tölölyan (2007),The Contemporary Discourse of Diaspora Studies. Ανακτήθηκε από: https://muse.jhu.edu/login?auth=0&type=summary&url=%2Fjournals%2Fcomparative_studies_of_south_asia_africa_and_the_middle_east%2Fv027%2F27.3t

5. Khachig Tölölyan (Spring 1996).Rethinking *Diaspora(s)*: Stateless Power in the Transnational Moment. Ανακτήθηκε από: http://muse.jhu.edu/login?auth=0&type=summary&url=%2Fjournals%2Fdiaspora_a_journal_of_transnational_studies%2Fv005%2F5.1.tololyan.html

6. Khachig Tololyan (in *CivilNet TV*, 19 Μαρ 2013)Diaspora: Too Much or Too Little. Ανακτήθηκε από: <https://www.youtube.com/watch?v=CpR8MPQEy6M>

7. Khachig Tölölyan (Spring 2000),Elites and Institutions in the Armenian Transnation. Ανακτήθηκε από: http://muse.jhu.edu/login?auth=0&type=summary&url=%2Fjournals%2Fdiaspora_a_journal_of_transnational_studies%2Fv009%2F9.1.tololyan.html

8. Waltraud Kokot (Jan. 2007), Diaspora as a resource:transnational networks as cultural capital - factors in European integration ?. Ανακτήθηκε από: http://www.ethnologie.uni-hamburg.de/de/_pdfs/kokot_projekt_diaspores.pdf

PIR DGX
